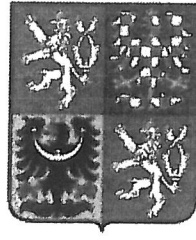

Mk → R ZH (pro info)

57355/2012 NMDT
KURÁNKO

JIV

Mgr. Jaroslav Hruška
první náměstek ministra vnitra pro vnitřní bezpečnost

Praha 5. března 2012

Č. j. MV-2726-8/OAM-2012

Počet listů: 2

Přílohy: 1/4

Vážený pane náměstků,

obracím se na Vás za účelem sdělení vážných výhrad vůči obsahu a hlavním závěrům předběžné verze hodnotící studie „*Vyhodnocení programů zahraniční rozvojové spolupráce realizovaných na základě dočasné výjimky z transformace*“ ze dne 14. února 2012, vypracované na základě zadání Ministerstva zahraničních věcí autorským týmem Metropolitní univerzity Praha.

Hlavní obsažené doporučení v podobě návrhu na zrušení dočasné výjimky z transformace zahraniční rozvojové spolupráce pro Ministerstvo vnitra je založeno na zcela nedostatečném a metodologicky nesprávném vyhodnocení fungování stávajícího systému opomíjejícím například výsledky realizovaných projektů či hodnocení ze strany zahraničních partnerů. Studie navíc neobsahuje vyhodnocení bezpečnostních a migračních důvodů, na základě kterých byla Ministerstvu vnitra tato výjimka v minulosti vládou přiznána.

Tyto reálné bezpečnostní a migrační hrozby i nadále zůstávají v nezměněné platnosti, naopak lze na základě všech dostupných informací konstatovat, že se dlouhodobě a významně prohlubují, a to v bezprostředním sousedství České republiky a Evropské unie. Za příklad z nedávného období lze uvést nárůst migračních pohybů v souvislosti s Arabským jarem, či ještě významnější nárůst tranzitní nelegální migrace přes turecko-řeckou hranici s přímým

dopadem na situaci ve střední Evropě. Česká republika je navíc v bezpečnostní oblasti po vstupu do Schengenského prostoru více závislá na přímé spolupráci s tranzitními zeměmi a zeměmi původu.

Vyhodnocení pouze dílčích aspektů, k nimž Vám zasílám podrobnější připomínky v příloze k tomuto dopisu, vede autory studie k návrhům zásadních změn systému fungování rozvojové spolupráce. Tyto změny by bezpochyby měly negativní dopad na bezpečnostní a migrační situaci České republiky a považuji za nezbytné upozornit Vás na ně již v této fázi projednání materiálu.

Proto navrhuji neakceptování hlavního doporučení studie a zachování výjimky z transformace zahraniční rozvojové spolupráce pro Ministerstvo vnitra.

S úctou

Podepsáno elektronicky

Vážený pan
Ing. Tomáš Dub
náměstek ministra
Ministerstvo zahraničních věcí
P r a h a

Příloha:

Ministerstvo vnitra obdrželo návrh evaluační zprávy realizátorského týmu Metropolitní univerzity Praha s názvem „*Vyhodnocení programů ZRS realizovaných na základě dočasné výjimky z transformace*“ vypracovaný na základě zadání Ministerstva zahraničních věcí.

Ohledně obsahu uvádíme nejdůležitější zásadní připomínky metodologické a obsahové podoby:

A Metodologické připomínky:

Zpráva vyvozuje řadu zásadních návrhů k okamžitému opatření týkající se budoucnosti programů ZRS realizovaných v rámci výjimky z transformace, nicméně pouze na základě posuzování dílčích kritérií, jako je míra souladu cílů hodnocených programů s cíli ZRS, posouzení koherence a komplementarity s ostatními modalitami ZRS, výše financování relativně k ostatním složkám dvojstranné ZRS, efektivnost organizačního zajištění a dodržování zásad ZRS a **zcela opomíjí ten nejdůležitější aspekt, kterým jsou dosažené výsledky realizovaných programů.**

I přestože si realizátorský tým dle vlastního konstatování rozšířil zprávu o doplňková kritéria hodnocení (z textu není zřejmé, proč bylo zvoleno pouze toto), **zcela ignoroval názor samotných beneficentů programů a projektů**, kdy získával informace pouze od zadavatelů, realizátorů a zastupitelských úřadů. A i v tomto ohledu postupoval zcela nedostatečným způsobem, kdy například z cca 35 projektů realizovaných odborem azylové a migrační politiky se realizační tým **setkal pouze se dvěma implementujícími organizacemi a hovořil se třemi pracovníky.**

Ačkoli Ministerstvu vnitra je známo pouze obecné zadání studie obsažené v dopise ředitelky odboru rozvojové spolupráce, máme pochybnosti, že by MZV požadovalo „evaluační studii“ s tím, že je zajímaví pouze uvedená dílčí kritéria, nikoliv celkové výsledky těchto programů.

Navíc evaluátoři vůbec **neposuzovali otázky, z jakého důvodu měly hodnocené programy uděleny výjimku schválenou vládou ČR** a hodnotí programy pouze z hlediska míry souladu s cíli ZRS, teritoriálními prioritami ZRS a komplementarity. Přijmeme-li tuto logiku postupu, neměla těmto programům být vůbec kdy udělována ze strany gestora ZRS nějaká výjimka. V materiálu Ministerstvo vnitra postrádá základní pochopení evaluátorů udělení výjimky programu MV.

Hodnotící kritéria jsou dále používána nejednotným a kontradiktorním způsobem, kdy např. evaluátoři na s. 19 v případě projektů OAMP negativně hodnotí, že v teritoriálních prioritách Ministerstvo vnitra odvozuje plánování některých projektů podle aktuální migrační a bezpečnostní situace v ČR (viz „*Hlavním motivem projektů v rámci ZRS nemůže být aktuální migrační a bezpečnostní situace v ČR, ale migrační a bezpečnostní situace v partnerských zemích*“), na straně 21 se však pozitivně vyjadřují pro výběr projektu odboru bezpečnostní politiky, kdy „*region západního Balkánu byl vybrán vzhledem k jeho jednoznačné vazbě na vnitřní bezpečnost ČR a k potřebě a poptávce na straně těchto zemí*“.

Pokud se jedná o projekty odboru azylové a migrační politiky, dopouštějí se evaluátoři nepřijatelné generalizace. Pokud by skutečně prostudovali jednotlivé projekty podrobně, nemohli by shledat, že pro teritoriální výběr projektů byla vždy hlavním motivem aktuální

migrační a bezpečnostní situace v ČR. Svědčí o tom řada projektů např. v Bosně a Hercegovině či na jižním Kavkazu, odkud do ČR nikdy výrazně zvýšený počet migrantů neplynul.

Jiným příkladem neodborného přístupu je konstatování, že „Závažnější jsou však zjištění o značné benevolenci Komise pro ZRS k rozpočtové kázní a dodržování smluvních podmínek ze strany realizátorů“ Hodnocení kontrolních mechanismů nebylo předmětem činnosti realizačního týmu, což potvrdily i evaluátorky, které se dle svých slov o finanční kontrolu nezajímaly. Nebyla jim proto o způsobu účetní kontroly projektů dána zevrubná informace. Přesto na základě dvou z kontextu vytržených případů konstatovaly výše uvedený závěr. Závěrečné finanční zprávy všech projektů na OAMP podléhají kontrole všech účetních dokladů.

Závěr: Uvedené příklady dokumentují významné metodologické nedostatky celé zprávy. S ohledem na rozsah a množství těchto nedostatků bohužel nelze studii chápat jako celkové vyhodnocení programů zahraniční rozvojové spolupráce realizovaných na základě dočasné výjimky. Logicky tedy nelze akceptovat ani hlavní doporučení směrem ke změnám systému a studii označovat jako Vyhodnocení.

B Obsahové připomínky:

Ministerstvo vnitra považuje za hrubé zkreslení a manipulaci, jakým způsobem evaluátoři opakovaně píšou o aktivitách Ministerstva vnitra v rámci ZRS v roce 2011, v kterém se dle jejich názoru „vymkl program jakýmkoliv pravidlům vyplývajícím z Metodiky ZRS ČR“ či došlo „k opuštění principů ZRS“ (s. 40). Tato změna geografických priorit je plně v souladu s Konceptí ZRS v gesci Ministerstva vnitra a principy ZRS, neboť aktivity realizované v Libyi byly založeny na vyhodnocení tří sledovaných faktorů, kterými jsou rozsah a struktura azylové migrace, rozsah a struktura nelegální migrace a analýza tras nelegální migrace s ohledem na situaci v tranzitních zemích. Tyto aktivity byly realizovány na základě žádosti libyjských partnerů a mezinárodního a evropského společenství a přinesly pozitivní výsledky jak Libyi, tak i ČR. Navíc veškeré tyto aktivity byly připravovány a realizovány v přímé spolupráci s MZV (vyplývá i z obsahu aktivit), odsouhlaseny osobou odpovědného náměstka, panem Ing. Tomášem Dubem (setkání ředitele OAMP p. PhDr. Tomáše Haišmana s p. Ing. Tomášem Dubem dne 20. dubna 2011). Všechny aktivity byly též schváleny usnesením vlády ČR ze dne 22. června 2011 č. 487 a usnesením vlády ČR ze dne 30. listopadu 2011 č. 887, z čehož i vyplývá souhlasný postoj MZV k těmto aktivitám.

Evaluátoři v tomto rezignovali na analýzu koherence s prioritami s obecným poukazem na politickou situaci v Libyi a interní jednání EU v reakci na potenciální bezpečnostní a migrační hrozby, který měl zaznít ze strany OAMP. Pro zopakování sdělených skutečností uvádíme, že se jednalo o pravidelná jednání ministrů vnitra a spravedlnosti EU a Schengenského prostoru ve formátu Rady pro justici a vnitřní věci, ministrů zahraničních věcí ve formátu Rady pro vnější záležitosti a hlav států a vlád ve formátu Evropské rady, které opakovaně projednávaly migrační pohyby v regionu jižního Středomoří reálně dosahujících více než jeden milion osob. Závěry všech uvedených setkání jsou k plně k dispozici na webových stránkách Rady EU.

V této souvislosti zpráva rovněž na s. 19 konstatuje, že Ministerstvo vnitra v roce 2011 porušilo kontinuitu dosavadních projektů z důvodu nutnosti řešení těchto aktuálních migračních a bezpečnostní hrozeb. Jak bylo evaluátorům vysvětleno, nejde o přerušení kontinuity, ale naopak rozšíření aktivit plně financovaných již ne ze zdrojů ZRS, ale ze zdrojů Evropské unie. **V návaznosti na projekty ZRS získalo Ministerstvo vnitra od Evropské komise tři miliony euro na vedení vlajkového projektu v rámci Partnerství pro mobilitu v Gruzii a dva miliony euro na realizaci Pražského procesu, dále se jako součást mezinárodního konsorcia účastní a realizuje aktivity v rámci dalších vlajkových projektů v Moldavsku a v Arménii.** Aktivity jsou navíc mediálně všeobecně známé, neboť například Mobilitní centrum v Tbilisi otevíral první místopředseda vlády Karel Schwarzenberg.

Dále zpráva konstatuje, že „*OAMP navíc na sklonku roku, po 18 letech jeho fungování, program MEDEVAC rozšířil, aby do ČR mohlo přiletět také 5 dospělých pacientů*“. Opakujeme, že OAMP tento program nerozšířil ze základě své vůle, ale na základě písemné žádosti místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí Karla Schwarzenberga ze dne 10. listopadu 2011, č.j.: 121588/2011-ORS, přičemž tento dopis byl evaluátorům k dispozici. Výše uvedená formulace ze str. 18 o rozšíření programu MEDEVAC navíc vyznívá ve smyslu, že se jednalo o historicky první dospělé pacienty léčené v rámci programu MEDEVAC. Dospělí pacienti ale byli v programu léčeni již v minulosti, což nic nemění na skutečnosti, že prioritní skupinou pacientů byly a nadále zůstávají děti.

K poznámce č. 9 na str. 18 se MV táže: Seznámili se evaluátoři dostatečně se zdravotní dokumentací přivezených pacientů, aby dokázali v materiálu hodnotit důvody pro jejich převoz a léčbu v ČR? MV není známo, že by z tohoto důvodu navštívili Všeobecnou fakultní nemocnici zodpovědnou za výběr pacientů a tázali se na přiměřenost zranění pacientů vzhledem k finančním nákladům na převoz a léčbu v ČR.

Ke str. 20 Tabulka 3: Skutečnost, že v letech 2010 byl rozpočet OAMP vyčerpán méně než z poloviny, souvisel nikoli se snahou vrcholného managementu ministerstva o „snižování rozpočtu“, nýbrž o úspory v rozpočtu MV ČR. Údaje uvedené v tabulce za rok 2011 neodpovídají skutečnosti ani předaným údajům evaluátorům ze strany MV (viz email ze dne 14.2.2012 Petře Krylové).

Ministerstvo vnitra nesouhlasí s názorem, že „*závažným problémem, ..., je vykazování projektů realizovaných na území Ruské federace v rámci ZRS ČR*“, neboť realizace těchto projektů byla s gestorem ZRS projednána a schválena, o čemž svědčí usnesení vlády ČR ze dne 25. 7. 2007 č. 847, usnesení vlády ČR ze dne 9. 6. 2008 č. 690 a usnesení vlády ČR ze dne 31. 8. 2009 č. 1134. Důvodem realizace těchto projektů byla všeobecně známá závažná situace v Čečensku, v tomto případě se jedná právě o příklad, proč byla MV udělena výjimka.

Ministerstvo vnitra považuje text ohledně poskytnuté projektové dokumentace (s. 32 – 33) za zcela nepravdivý. Evaluátorskému týmu dal OAMP možnost vybrat si jakýkoliv projekt, který mohl zkontrolovat a prostudovat podrobně, ten však výslovně trval na tom, aby jim byla předložena veškerá dokumentace ke všem projektům. Stížnost, že vše nemohl dostatečně prozkoumat, chápeme jako irelevantní. Dokumentace k projektům je archivována dle Spisového a archivního řádu MV.

K výhradě na s. 40 sdělujeme, že Ministerstvo vnitra pro typ projektů dobrá správa věcí veřejných v uvedeném období neregistrovalo žádný zájem ze strany potenciálních

beneficientů ani ze strany ZÚ, ani nemělo žádného potenciálního realizátora z vlastních zdrojů. Přesto mělo Ministerstvo vnitra v daném období řadu projektů, ve kterých bylo nápomocno státní správě řady zemí v oblasti migračního a azylového managementu a managementu ochrany hranic, jež jsou pro tyto země stále více důležitější.

Závěr: Uvedené nedostatky jsou pouze příkladným výčtem závažných obsahových nedostatků. Uvedení textu do souladu s reálným stavem je nezbytné vyřešit druhotně po odstranění metodologických chyb indikovaných v předchozí části.